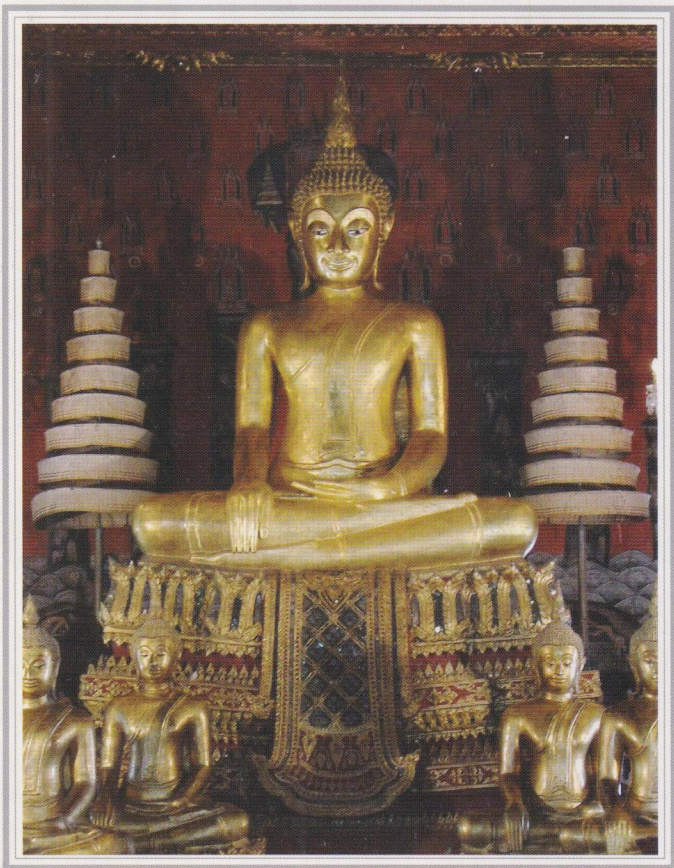

วัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Wat Suwandararam Rajawaraviharn
Ayudhya, Thailand.

พระประธานภายในพระอุโบสถ

เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย

หน้าตักกว้างประมาณ ๓ ศอก สูง ๔ ศอก

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ปฐมบรมกษัตริย์ แห่งราชวงศ์จักรี

ทรงบูรณะวัดสุวรรณดาราราม ที่พระชนกนารถสร้างไว้

ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย

คำนำ

วัดสุพรรณคาราราม เป็นพระอารามหลวง ชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงต้นราชวงศ์ สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ในรัชสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ มีสิ่งที่น่าสนใจคั่นคว้าหาความรู้หลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นประวัติความเป็นมาของวัด ทั้งด้านสถาปัตยกรรม และจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถเกี่ยวกับทศชาติชาดก ไตรภูมิ และพระวิหาร เกี่ยวกับพระราชพงศาวดารของวัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจิตรกรรมฝาผนังที่ได้อรรถาธิบายกรรม สมัยกรุงศรีอยุธยา และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ไว้อย่างลงตัว สวยงาม น่าชมยิ่ง เป็นจิตรกรรมฝาผนังที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจะหาชมจากที่อื่นไม่ได้ เป็นศิลปะที่ควรแก่การศึกษา และมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป.

พระครูปริยัติสุกิจ (มหาทอง อธิสโร)

พระครูปริยัติสุกิจ (มหาทอง อธิสโร)

ผ.จ.ธ.* วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร

* ผ.จ.ธ. (คำย่อ) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหลวง

มูทิตาปรรภ

คุณโยม เกศขกรทวีพงษ์ คุณโยมสุภาภรณ์ เทียมสุวรรณ มา
นมัสการพระพุทธประธานในพระอุโบสถ พระวิหารชมพูนิยสถาน โบราณ
วัตถุ จิตรกรรมฝาผนังพุทธประวัติ และจิตรกรรมฝาผนังพระราชพงศาวดาร
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เกิดความประทับใจ จึงปรารภกับคุณโยมว่า
หนังสือประวัติวัดสุวรรณดารารามเป็นรูปเล่มยังไม่มี ท่านจึงรับไปจัดการ
ให้พร้อมทั้งค่าจัดพิมพ์เป็นจำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม เนื้อหา สาระ อักษร หาก
ไม่สมบูรณ์ ขาด เกิน หรือผิดพลาดประการใด ขอท่านผู้รู้ช่วยแนะนำด้วย
เพื่อจะได้แก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขออนุโมทนาคุณโยมทั้งสอง วงศ์ญาติมิตร ที่มีจิตเป็นกุศล
ร่วมกันจัดพิมพ์หนังสือประวัติวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร เผยแผ่
แพร่หลายให้สาธุชนได้ศึกษา จารึกไว้เป็นหลักฐานต่อไป ประสงค์สิ่งใด
ไม่เหลือวิสัยจงสำเร็จทุกประการ เทอญ.

พระครูปริยัติสุกิจ (มหาทอง อีสสระ)

พระครูปริยัติสุกิจ (มหาทอง อีสสระ)

ผ.จ.ล. * วัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร

สารบัญ

● คำนำ	4
● มติตาปรราก	5
● ชื่น และ ตำบลที่ตั้งวัด	7
● เขต และอุปการะของวัด	8
● ผู้สถาปนาวัด	8
● ปุชนิยถาวรวัตถุ	26
● ความสำคัญของวัดนี้	27
● งานเทศกาลประจำปี	28
● การศึกษา	29
● เจ้าอาวาสในอดีต	30
● เจ้าอาวาสและผู้ช่วยเจ้าอาวาสในปัจจุบัน	32
● จิตรกรรมฝาผนังในพระวิหาร	33
(Mural Painting in the Vihara of Wat Suwandararam Ayudhya Thailand.)	
● ธรรมะจากวัด	43
● แผนภูมิที่ตั้งของวัด	44
● รายนามคณะผู้จัดทำหนังสือ	47

ISBN 974-93055-6-6

หนังสือ "วัดสุพรรณดาราม ราชวรวิหาร" จัดทำโดย วัดสุพรรณดาราม ราชวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ปรึกษา พระครูปริยัติสุกิจ
อิสสระ รวบรวมข้อมูล พระครูสังฆรักษ์ณรงค์ศักดิ์ ฐิตสาโร สนับสนุนการจัดพิมพ์ เกสสิกพรทวีพงษ์ - คุณสุภาภรณ์ เทียมสุวรรณ และคณะ
พิมพ์ที่ บริษัท มาจดลองคุณ - ซีเอสบี จำกัด โทร. 0-2943-8787-8 นายภาวิศ ช่ออมเขย ผู้พิมพ์-โฆษณา ถ่ายภาพ-ออกแบบ จักรเศ วงศ์สุวรรณ
พิมพ์ครั้งแรก เมษายน 2548 ภาพสีประกอบ 56 ภาพ

ประวัติ ...

วัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร

พระครูสังฆรักษ์ณรงค์ศักดิ์ จิตสาโร : เรียบเรียง

ชั้น และ ตำบลที่ตั้งวัด

วัดสุวรรณดาราราม เป็นพระอารามหลวง ชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงต้นราชวงศ์จักรี ตั้งอยู่ เลขที่ ก.๕๐ หมู่ที่ ๑ ถนน อุทอง ตำบลหอรัตนไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดคณะสงฆ์ มหานิกาย

ที่ดินที่ตั้งวัดปัจจุบันมีเนื้อที่ ๔๑ ไร่ ๙๙ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๓๐๒๓๙ เล่มที่ ๓๐๓ หน้าที่ ๓๙ ๑๓ ต ๑๓ ต ระวาง ๔ อ ๕ อ เลขที่ดิน ๙๑๖ หน้าสำรวจ ๖๑๙ ออก ณ วันที่ ยี่สิบเก้า เดือนธันวาคม พุทธศักราช สองพันห้าร้อยสี่สิบสอง

ตั้งวัดเมื่อ พุทธศักราช ๒๒๗๕ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
พุทธศักราช ๒๒๗๕ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๖.๗๐ เมตร ยาว
๓๘.๓๐ เมตร

เขต และอุปการะของวัด

ทิศเหนือ ติดตำราวงวัดกระบือ (วัดร้าง) และติดที่ราชพัสดุมีเสนา
หลักเป็นเขต

ทิศตะวันออก ติดถนนอุทอง และ แม่น้ำป่าสัก

ทิศใต้ ติดถนนอุทอง แม่น้ำป่าสัก และ แม่น้ำเจ้าพระยา (ซึ่งเป็น
ชุมทางบรรจบแม่น้ำทั้งสองมารวมเป็นสายเดียวกัน)

ทิศตะวันตก ติดตำราวงวัดกำแพง (วัด
ร้าง) วัดท่าโพธิ์ (วัดร้าง) และลำคลองหรือคู
แต่เดิมนั้นวัดมีเนื้อที่ปกครองดูแลอยู่
ประมาณ ๘๒ ไร่ ๓ งาน รวมที่ดินที่ทาง
วัดจัดซื้อไว้ด้วยแต่สภาพพื้นที่ในปัจจุบันได้
เปลี่ยนแปลงไป ได้มีเอกชน และหน่วยงาน
ของทางราชการเข้ามาปกครอง ยึดถือ
กรรมสิทธิ์ เขตวัดจึงเหลืออยู่ ๔๖ ไร่ ๘
ตารางวา

ผู้สถาปนาวัด

วัดสุวรรณคาราม นี้เดิมชื่อว่า **“วัดทอง”** ตั้งวัดเมื่อ พุทธศักราช
๒๒๗๕ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พุทธศักราช ๒๒๗๕
ตั้งอยู่ในกำแพงเมืองพระนครศรีอยุธยา ด้านตะวันออกเฉียงใต้ ริม
บริเวณบ่อน้ำเพชร โดยสมเด็จพระปฐมบรมชนก แห่งพระบรมจักรีวงศ์ *
ซึ่งมีพระนามเดิมว่า **“ทองดี”** มีศิษยาพาทรนามว่า **“ดาวเรือง”** ท่าน

ทองดี นีมีเชื้อสายสืบมาจาก “เจ้าพระยาโกษาธิบดี” (ปาน) น้องชายเจ้าพระยาโกษาธิบดี (เหล็ก) ผู้เป็นทหารเอกคู่พระทัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) มีบุตรคนหนึ่งชื่อ “ทอง” ได้เป็นที่เจ้าพระยา วรวงษาธิราช ฯ มีบุตรชื่อ “ทองคำ” ได้เป็นพระยาราชนิภูต และ พระยาราชนิภูตนี้ มีบุตร ชื่อ “ทองดี” ได้เป็นออกพระสุนทรศาสตร์ หรือบางแห่งกล่าวว่าเป็นที่หลวงพินิจอักษร เป็นยกกระบัตรมหาดไทยในแผ่นดิน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ^๑ ส่วนท่านดาวเรืองภรรยา นั้น เป็นบุตรของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ตั้งบ้านเรือนอยู่หลังบ่อมเพ็ชร ท่านทั้งสองเป็นพระชนก และเป็นพระชนนีของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เป็นผู้สร้างวัดทองขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

พระพุทธชินราช(จำลอง) ในพระวิหาร

ซุ้มหน้าต่างพระวิหาร

หมายเหตุ * สมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช ทรงพระนิพนธ์ไว้ในหนังสือ ราชินิกุล รัชกาลที่ ๕ ว่า “พระบูรพบุรุษเป็นพระบรมราชวงศ์จักรีมาแต่หม่อมเจ้าบัว คือที่สมญาว่า “เจ้าแม่วัดคุลิต” เป็นราชตระกูลครั้งกรุงทวารวดี (กรุงเทพฯ) สืบต่อมาถึงสมเด็จพระมหาชนกซึ่งทรงพระนามว่า “ทองดี” เดิมมีพระนามบรรดาศักดิ์ว่า “พระอักษรสุมบุรณ์” สมัยนครากรมมหาดไทย มีพระราชเคหสถานอยู่กรุงทวารวดี (กรุงเทพฯ) ใกล้บ่อมเพ็ชร อันวัดสุพรรณ คาราม ราชวรวิหาร เป็นเครื่องหมายอยู่ที่กรุงเทพฯ ในทุกวันนี้

^๑ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ บางแห่งใช้ “โกศ” น่าจะเป็น “โกษ” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๔๘๔ ให้ความหมายคำว่า “โกษ” ไว้ว่า (โบ:กลอน) น. โลก เช่น พรหมโกษ = พรหมโลก (ม.คำหลวง กุมาร) “บรม” = อย่างยิ่ง ... “บรมโกษ” = ผู้ยิ่งใหญ่ในโลก

ท่านทองดี และ ดาวเรือง มีบุตรธิดารวมกันทั้งหมด ๕ คน

คือ :-

- บุตรคนที่ ๑ เป็นหญิง คือ กรมพระเทพสุฑาวดีพระพิณาง
- บุตรคนที่ ๒ เป็นชาย ชื่อ “ณรงค์” (ถึงแก่กรรมเมื่อยังเยาว์)
- บุตรคนที่ ๓ เป็นหญิง คือ กรมพระยาศรีสุตารักษ์
- บุตรคนที่ ๔ เป็นชาย คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลกมหาราช

บุตรคนที่ ๕ เป็นชาย คือ กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท
เมื่อท่านดาวเรืองถึงแก่กรรม ได้ทิ้งบุตรไว้ ๕ คน มอบให้เป็น
ภาระดูแลเอาใจใส่ของน้องสาวชื่อ “ทองหยก” ซึ่งต่อมาได้เป็นภรรยา
ของท่านทองดี มีบุตร ๑ คนเป็นหญิง ชื่อ “กุ” (กรมหลวงนรินทรเทวี)
เมื่อทองหยกถึงแก่กรรม ท่านทองดีก็ได้ “บุญมา” ลูกเลี้ยงพี่เลี้ยงน้องของ
ภรรยาทั้งสองเป็นภรรยาอีก มีบุตรอีก ๑ คน เป็นชายชื่อ “ลา” เมื่อบ้าน
เมืองเกิดจลาจลจึงพากันอพยพลี้ภัยไป เมื่อท่านทองดีถึงแก่กรรมแล้ว บุตร
ชายได้นำอัฐิของท่านทองดี พร้อมด้วย มหาสังข์ช่อตราวิฆ्न อันเป็นสมบัติ
ของต้นตระกูลถวายพระพุทธรูปอดฟ้าจุฬาโลก จึงได้รับความดีความชอบ
ทรงแต่งตั้งให้เป็น “กรมหลวงจักรเจษฎา”

ธรรมาสน์ ภายในพระวิหาร

คนโทน้ำพระพุทธรมณต์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ กรุงศรีอยุธยาได้เสียแก่พม่าซ้ำอีก พวกพม่าได้เอาไฟเผาพระราชวัง บ้านเรือน วัดวาอารามต่าง ๆ เสียหายย่อยยับ และได้กวาดต้อนเจ้านาย ขุนนาง ราษฎร ตลอดจนทรัพย์สินไปเมืองพม่าจนหมดสิ้น เพื่อมิให้ชาติไทยตั้งหลักฐานได้ต่อไป เจ้านาย ขุนนาง ราษฎร ที่มีได้ถูกจับก็หลบหนีตั้งภัยเข้าดงเข้าป่าไป และพม่ายังได้ตั้งค่ายกวาดต้อนผู้คน และ ทรัพย์สินอยู่อีกที่ตำบลโพธิ์สามต้น อำเภอบางปะหันในปัจจุบัน

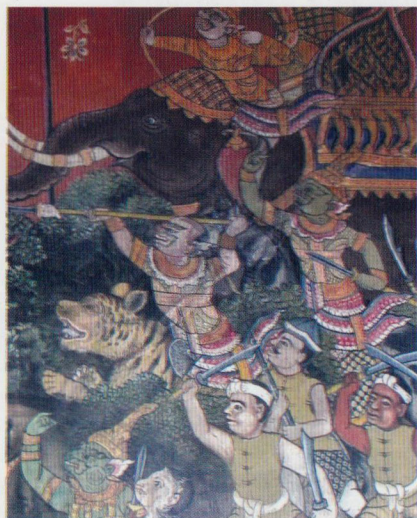
นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา กรุงศรีอยุธยาที่เป็นป่ารกร้างและ ถูกรื้อทำลายชุกคั่นหาทรัพย์สินแผ่นดิน เมื่อสมัยกรุงธนบุรีแล้ว ทางราชการยังให้บุคคลประมูลผูกขาดหาทรัพย์สินภายในกำแพงพระนครศรีอยุธยาอีก การรื้อทำลายเอาอิฐไปก่อสร้างมีหลายครั้งหลายหน เช่น สร้างกรุงธนบุรี และ ในสมัยสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ สร้างวัดวาอารามต่าง ๆ

“วัดทอง” ที่ท่านทองดี และท่านดาวเรือง สร้างไว้ก็ถูกเผารื้อทำลาย ไปเช่นเดียวกัน เหลืออยู่แต่ซากอิฐหักซากปูน มูลดิน ซากโบสถ์ ซากวิหาร รกร้างเป็นปามานานหลายปี

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีพระนามเดิมว่า “คัง” ประสูติเมื่อ วันพุธ เดือน ๔ แรม ๔ ค่ำ ปีชวด ตรงกับวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๒๗๙ ในรัชกาลของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ นับเป็นบุตรคนที่ ๔ ของสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก พระนาม

ซุ้มหน้าต่างพระวิหาร

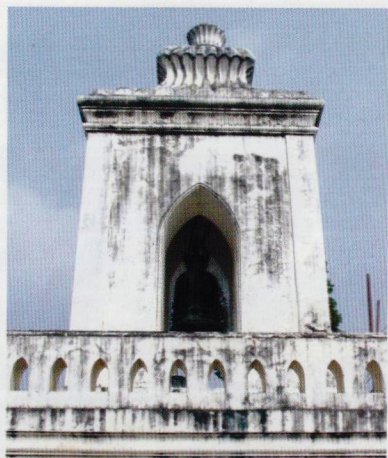
ภาพมารวิชัยในพระอุโบสถ

เดิม ว่า “ทองดี” พระอัครชายามีพระนามเดิมว่า “หยก” กล่าวกันว่า นายทองดีรับราชการเป็นเสมียนตรามหาดไทยในสมัยนั้น และมีเคหสถานอยู่เหนือป้อมเพชร กรุงเทพมหานคร

ครั้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๕ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชที่ ๑ ได้มีพระราชพิธีปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งบรมราชวงศ์จักรี เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๒๕ ตรงกับวันพฤหัสบดี แรม ๔ ค่ำ เดือน ๘ ปีชวด และต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๓๒๘ ได้ทรงโปรดให้จัดการปฏิสังขรณ์ “วัดทอง” เดิมขึ้นใหม่หมดทั้งพระอาราม และในการปฏิสังขรณ์ครั้งนี้ สมเด็จพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทวังหน้า ได้ทรงเข้าร่วมการปฏิสังขรณ์ด้วย พร้อมทั้งได้ทรงรับสั่งให้ขุดคลองหน้าวัดทางแม่น้ำป่าสักด้านสะพานเสด็จเข้าถึงวัด เพื่อสะดวกแก่พระภิกษุ - สามเณร ได้ใช้น้ำ และ เรือเข้า - ออกเพื่อบิณฑบาต และโปรดให้ช่างเขียนภาพเทพชุมนุมที่ผนังส่วนบนพระอุโบสถ ส่วนล่างเขียนภาพทศชาติชาดก ทางผนังด้านหน้า

เขียนเป็นภาพมารวิชัยตัวโต ๆ มีพระนางธรณีบิตมวยผมอยู่ตรงกลาง ผนังด้านหลัง พระประธานเขียนภาพไตรภูมิ และทรง โปรดให้มีพระสงฆ์จำพรรษาในวัดนี้และให้เปลี่ยนชื่อ “วัดทอง” แต่เดิมนั้นมา เป็น “วัด

สุพรรณคาราราม” เพื่อเป็นอนุสรณ์ของพระชนกพระชนนี และ ทรงโปรดให้สถาปนาขึ้นเป็น “พระอารามหลวง” ชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงครองราชสมบัติ ๒๗ ปีเศษ มีพระราชโอรส และ พระธิดารวม ๔๒ พระองค์ ทรงเสด็จสวรรคตในปี พ.ศ. ๒๓๕๒ สิริพระชนมายุ ๗๓ พรรษา

หอระฆัง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕

ต่อมาในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ เป็นพระราชโอรส ในสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีพระนาม เดิมว่า “ฉิม” ประสูติเมื่อวันพุธที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๓๑๐ (ซึ่งเป็นปีที่กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ ๒) พระราชมารดา คือ สมเด็จพระอมรินทราบรมราชชนนี ขณะนั้นพระราชบิดายังดำรงตำแหน่งหลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรี เมื่อพระชนมายุ ๒ พรรษา ได้ตามเสด็จเข้ามาอยู่ในกรุงธนบุรี

ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงรับสถาปนาเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ได้ตามเสด็จพระราชบิดาทรงทำศึกกับต่างประเทศ หลายครั้ง มีพระชนมายุเพียง ๘ พรรษา ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ได้ตามเสด็จ คราวศึกลาดหญ้าตีเมืองทวาย พ.ศ. ๒๓๓๐ และตีพม่า ในปี พ.ศ. ๒๓๓๖

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงเสด็จเสวยราชสมบัติ ในปี พ.ศ. ๒๓๕๒ ได้ทรงโปรดให้สร้างศาลาการเปรียญเป็นศาลาติดนกอีสริฐถึอปูนเพิ่มเติมขึ้นอีก ๑ หลัง (ศาลาโรงธรรม) กว้าง ๖ วา ๑ ศอก ยาว ๑๓ วา ๑ ศอก แต่ยังไม่ทันเสร็จ ก็เสด็จสวรรคต เมื่อวันพุธที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๓๖๗ รวมเสด็จครองราชสมบัติ ๑๔ ปี ๑๐ เดือน

ต้นพระศรีมหาโพธิ์

เสมาหินบริเวณรอบพระอุโบสถ

มีพระราชโอรส ๔๔ และ พระราชธิดา ๒๙ รวม ๗๓ พระองค์ สิริพระชนมายุ ๕๗ พรรษา ๔ เดือน ๑๙ วัน

ต่อมาในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ พระนามเดิม “ทับ” ทรงเป็นพระราชโอรส ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ประสูติแต่สมเด็จพระศรีสุทาลัย (เจ้าจอมมารดาเรียบ) เมื่อวันจันทร์ที่ ๓๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๓๐ ตรงกับแรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๔ ปีมะแม

เมื่อทรงดำรงรงอิสริยยศเป็นหม่อมเจ้าหลานเธอในรัชกาลที่ ๑ ทรงโปรดปราน เพราะมีความละม้ายในพระลักษณะท่าทาง และพระวรกายกับพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงได้รับอุปราชากิษะขึ้นเป็นสมเด็จพระมหาอุปราช กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ได้เสด็จเสวยราชสมบัติ วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๓๖๗ ตรงกับวันขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๙ ปีวอก มีพระชนมายุ ๓๘ พรรษา ทรงมีพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดี ศรีสินทรมหาเจษฎาดินทร์

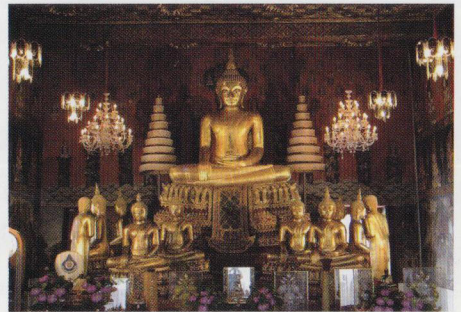
พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และในปี พ.ศ. ๒๓๙๓ ได้ทรงสร้างศาลาการเปรียญต่อจากรัศกาลที่ ๒ จนเสร็จสมบูรณ์ และทรงโปรดให้ซ่อมภาพเขียนในพระอุโบสถซึ่งชำรุดให้สมบูรณ์ต่อไป (สวรรคตเมื่อวันพุธที่ ๒

เมษายน พ.ศ. ๒๓๙๔ ตรงกับวันขึ้น
๑ ค่ำ เดือน ๕ (ปีกุน) รวมเสด็จครอง
ราชสมบัติเป็นเวลา ๒๗ ปี ๗ เดือน
๒๓ วัน มีพระราชโอรส ๒๓ และ พระ
ราชธิดา ๒๙ รวม ๕๑ พระองค์ สิริ
พระชนมายุ ได้ ๖๔ พรรษา)

ต่อมาในรัชกาลพระบาท
สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาล
ที่ ๔ (ทรงเป็นพระอนุชาของสมเด็จพระ
นั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓)
ประสูติวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ตุลาคม พุทธ
ศักราช ๒๓๔๗ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ
เดือน ๑๑ ปีมะเส็ง เป็นพระราชโอรสใน
พระบาท สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
และพระราชชนนีสมเด็จพระศรีสุริเยน
ทราบมาตย์ ทรงดำรงพระยศเป็น พระเจ้า
หลานเธอ ทรงเสวยราชสมบัติ เมื่อวัน
พฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๓๙๔ และ ในปี พ.ศ. ๒๔๐๖
ได้ทรงโปรดให้สร้างพระเจดีย์ใหญ่ ส่วนด้านหน้าพระเจดีย์ใหญ่ด้านทิศ
ตะวันออกนั้นทรงโปรดให้สร้างพระวิหารเพิ่มขึ้นอีก ๑ หลัง และให้ช่าง
จำลองพระแก้วมรกตทำด้วยศิลา มาประดิษฐานเป็นพระประธานไว้ใน
พระวิหาร แล้วสร้างกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถรอบพระวิหาร และทรง
โปรดให้สร้างศาลาโรงครัวอีก ๑ หลัง ไว้สำหรับอัดหนังสือ ใบลานซึ่งให้
จารึกลงใบลานแล้วเข้าตบแต่งให้เรียบร้อย และโปรดให้ชุดคลองเข้าถึง
วัดด้วย แต่ยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ ทรงโปรดให้มีพระราชอาคัน พระสงฆ์
อันดับขึ้น พระราชาคณะชื่อ “พระสุวรรณวิมลศีล” ตั้งชื่อพระครูชื่อ “พระ

พระอุโบสถมีฐานอ่อนโค้ง
ตามแบบสมัยอยุธยาตอนปลาย

พระประธานภายในพระอุโบสถ
เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง
ประมาณ ๓ ศอก สูง ๔ ศอก

ครูโยคานุกุล” พระประธานในพระวิหารนั้นได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขเอาเรือนแก้วมาติดขึ้นใหม่จนดูว่าเป็นพระพุทธรชินราชเมื่อพระสุพรรณนิมิตคือ “ลับ” เป็นเจ้าอาวาสในปี พ.ศ. ๒๔๗๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำรงอยู่ในสิริราชสมบัติ ๑๗ ปี ๖ เดือน ๑๔ วัน ทรงมีพระราชโอรส ๓๙ และพระราชธิดา ๔๓ รวม ๘๒ พระองค์, เสด็จสวรรคต วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๑๑ สิริพระชนมายุได้ ๖๕ พรรษา

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๙ ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นองค์หนึ่งในพระนางเธอพระองค์เจ้ารำเพยภมราภิรมย์ ประสูติเมื่อ วันอังคารที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๓๙๖ ตรงกับวันแรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีฉลู ทรงสถาปนาเป็นกรมหมื่นพิฆเนศวรสุรสังกาศ เมื่อปีระกา (พ.ศ. ๒๔๐๔) เลื่อนเป็นกรมขุนพินิจประชานาถ เมื่อปีเถาะ (พ.ศ. ๒๔๑๐) ได้ทรงกำกับพระราชกรรรมหาตเล็กกรมพระคลังมหาสมบัติ และ กรมทหารบวงษ์หน้า

บรมราชาภิเษกครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๑๑ ตรงกับ ร.ศ.๑๑๗ ทรงพระนามว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” เนื่องจากขณะนั้นทรงมีพระชนมายุเพียง ๑๖ ปี ยังไม่บรรลุนิติภาวะ สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) จึงขึ้นเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน

บรมราชาภิเษกครั้งที่ ๒ ได้เสด็จออกทรงผนวชเป็นภิกษุ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.๒๔๑๖ จึงโปรดให้จัดการพระราชพิธีราชาภิเษกอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๑๖ ตั้งแต่นั้นมา สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ทรงรับผิดชอบการปกครองบ้านเมืองด้วยพระองค์เอง เสดยราชสมบัติในปีนั้นเองพระองค์ได้ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์ พระอุโบสถ ศาลาการเปรียญ รวมทั้งกุฏิสงฆ์ ทั้งหมดทั่วทั้งพระอาราม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครองราชสมบัติ ๔๒ ปี มีพระราชโอรส ๓๒ และ พระราชธิดา ๔๕ รวม ๗๗ พระองค์

พระองค์เสด็จสวรรคต วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๕๓ รวมสิริพระชนมายุ ๕๘ พรรษา

การบูรณะปฏิสังขรณ์นี้ในระหว่างพระสุวรรณวิมลคีต “หนู” เป็นเจ้าอาวาส ดังแผนที่ผังก่อสร้างที่กรมโยธาทำ ในปี ร.ศ.๑๑๗ ตรงกับ พ.ศ.๒๔๔๑ และ พระสุวรรณวิมลคีต “หนู” มรณะภาพ ต่อมาพระสุวรรณวิมลคีต “ดิส” มาเป็นเจ้าอาวาสในปี ร.ศ.๑๒๓ ตรงกับปี พ.ศ.๒๔๔๗ ห่างกันเพียง ๖ ปี และ สมัยพระสุวรรณวิมลคีต “ดิส” เป็นเจ้าอาวาสอยู่จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๖๖ ได้สร้างศาลาทำน้าด้านหน้าพระอุโบสถขึ้นอีก ๑ หลัง

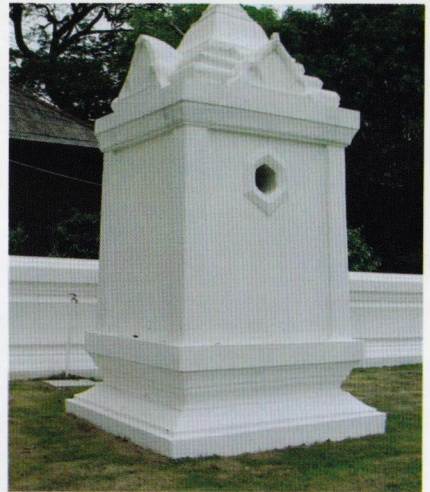
ต่อมาในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพระพันปีหลวง ประสูติเมื่อ วันเสาร์ที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๒๓

เวลา ๐๙.๕๕ น. ตรงกับวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือนยี่ ปีมะโรง เมื่อพระชนมายุได้ ๘ พรรษา ปี พ.ศ.๒๔๓๑ ได้รับสถาปนาขึ้นเป็น สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุน เทพทวารวดี มีพระเกียรติยศ เป็นชั้นที่ ๒ รองจากสมเด็จพระบรม โอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร ในปี พ.ศ. ๒๔๓๗ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎ ราชกุมาร ได้สวรรคต ทรงได้รับสถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร เพื่อเป็นการรักษาโบราณัตติยราชประเพณี และ ความสงบในแผ่นดิน เมื่อสมเด็จพระบรมชนกเสด็จสวรรคต วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๕๓ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จถวัลยราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๕๔ ได้ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถซึ่งชำรุดทางมุมด้าน ตะวันตกแล้ว และแตกออกไป ให้รีดตรงมุมเทศอนกริตใช้เหล็กพืดโอบรัด พระอุโบสถให้เบะออก และได้เปลี่ยนหลังคาพระอุโบสถ และ หลังคาพระ วิหาร เป็นกระเบื้องเคลือบ และได้โปรดให้ซ่อมภาพเขียนในพระอุโบสถใน สมัยที่พระสุวรรณวิมลศีล “ลับ” เป็นเจ้าอาวาส พระบาทสมเด็จพระมงกุฎ เกศเกล้าอยู่หัวทรงอยู่ครองราชสมบัติ นาน ๑๕ ปี พระองค์เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๒๕ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๖๘ ทรงอยู่ในพระราชสมบัติ ได้ ๑๕ ปี รวมพระชนมายุได้ ๔๖ พรรษา และ ในปี พ.ศ.๒๔๔๘ พระยา โบราณราชธานินทร์ (พร เดชคุป) สมุหเทศาภิบาล ได้ย้ายจวนจากตำบล ท่าวาสุกรี มาปลุกในบริเวณที่ดินสวนพุทราซึ่งเป็นป่าช้าสำหรับฝังศพ ของ วัดสุวรรณคาราราม (สถานที่ตั้งโรงเรียนชุมชนบ่อมเพชรในปัจจุบัน) ใน ฐานะเป็นไวยาวัจกรของวัด ได้กราบบังคมทูลถึงความขาดแคลนน้ำใช้น้ำ ฉิมของพระภิกษุสามเณร และ คิษย์วัด ตลอดจนคนฤหัสถ์ทั้งมวล ที่อยู่ใน เขตวัดสุวรรณคาราราม จนกระทั่งในปี พ.ศ.๒๔๕๘ สมเด็จพระบรม ราชนิโนรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระราชศรัทธาพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้พระยาโบราณราชธานินทร์จัดการสร้างถ้ำน้ำถวายเป็น เพื่อความสะดวก

และความสุขสบาย แต่พระภิกษุ สามเณร คิษย์วัด ตลอดจนภคพัสตร์ทั้งมวล ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงเป็นพระราชโอรสลำดับองค์ที่ ๗๖ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้าชายประชาธิปกศักดิเดชน์ ฯ ทรงประสูติเมื่อวันพุธที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๓๖ ตรงกับ วันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีมะเส็ง พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช และเป็นพระองค์แรกในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.๒๔๖๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์ ฯ ได้เสด็จเสวยพระราชสมบัติ ขนานพระบรมนามาภิไธยว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิเดชน์ กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๖๘ และประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกอย่างสมบูรณตามแบบแผน และ ทรงพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และทรงแต่งตั้ง หม่อมเจ้ารำไพพรรณี ขึ้นเป็นสมเด็จพระอัครมเหสี เสด็จประยศพระนามเป็น สมเด็จพระนางเจ้ารำไพ

อีกมุมหนึ่งของหอระฆัง บริเวณหน้าพระอุโบสถ

สตูป บรรจุอัฐิของอดีตเจ้าอาวาส
บริเวณหลังพระอุโบสถ

พรรณี พระบรมราชินี ครั้นต่อมา พ.ศ.๒๔๗๔ ได้ทรงโปรดให้บูรณะปฏิสังขรณ์พระวิหาร แล้วให้พระยาอนุศาสตร์จิตรกรเขียนภาพประวัติศาสตร์ตอนพระนเรศวรแทนภาพเดิมที่ชำรุดเสียหายในผนังพระวิหารอีก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์เสด็จครองราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๖๘ พระองค์ทรงอยู่ในราชสมบัติได้เพียง ๙ ปี ก็ทรงสละราชสมบัติด้วยเหตุผลส่วนพระองค์ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๔๗๗ หลังจากได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่โดยคณะราษฎรจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๕ ทรงเสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๗๕ สิริพระชนมายุ ๔๘ พรรษา (พระองค์ทรงรับสั่งให้สร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์สะพานพระพุทธยอดฟ้า เชื่อมกรุงเทพมหานคร กับกรุงธนบุรี เพื่อเป็นอนุสรณ์ แห่งพระบรมวงศ์จักรี และฉลองครบรอบ ๑๕๐ ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ.๒๔๗๕ นับว่าเป็นสะพานใหญ่ สะพานแรกที่สร้างข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีพระรูปหล่อจำลองของสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีในท่าประทับนั่งประดิษฐานอยู่เชิงสะพานด้านฝั่งพระนคร)

ต่อมาในรัชกาลที่ ๘ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ทรงเป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศ อดุลยเดชวิกรม

ภาพศาลาการเปรียญ

พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระนามเดิม หม่อมเจ้าอานันทมหิดล ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๙ ตรงกับวัน ขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีฉลู ที่เมือง

ไฮเคลเบิร์ก ประเทศเยอรมนี ทรงมีพระเชษฐภคินี ๑ พระองค์ คือ สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เมื่อพระชนมายุ ๔ พรรษา สมเด็จพระบรมชนกนาถ เสด็จสวรรคต พระองค์ทรงได้รับการอภิบาลอบรมเลี้ยงดูจากสมเด็จพระบรมราชชนนีแต่เพียงพระองค์เดียว เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๔๗๗

กุฏิพระสงฆ์ ภายในวัด

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสละราชสมบัติ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล ทรงได้รับอัญเชิญเสด็จขึ้นครองราชย์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๗ ตามกฎหมายเทียบบาล ว่าด้วยการสืบสันตติวงศ์ ได้มีการประกาศเฉลิมพระปรมาภิไธยว่า “พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล” ขณะนั้นมีพระชนมายุได้ ๘ พรรษา ๕ เดือน ๑๓ วัน ยังทรงพระเยาว์อยู่ จึงจำเป็นต้องมีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ โดยมีพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภาเป็นผู้สำเร็จราชการ

ทรงได้เสด็จนิวัติสู่ประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๘๑ ยังความปลาบปลื้มปิติยินดีแก่ประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ทรงประทับในเมืองไทยได้ ๕๘ วัน ก็เสด็จพระราชดำเนินกลับไปทรงศึกษาต่อ เมื่อพระชนมายุครบ ๒๐ พรรษา จึงเสด็จกลับประเทศเพื่อประกอบพระราชกรณียกิจบริหารราชการแผ่นดิน ด้วยพระองค์เองเนื่องจากประเทศอยู่ในภาวะสงคราม จึงไม่ปรากฏว่าได้โปรดให้มีการสร้าง หรือบูรณะปฏิสังขรณ์ ส่วนใดในพระอารามอย่างเป็นทางการ

ทรงอยู่ในสิริราชสมบัติได้เพียง ๑๒ ปีก็เสด็จสวรรคตด้วยการถูกลอบปลงพระชนม์ด้วย พระแสงปืน เมื่อเวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น. วันอาทิตย์ที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๘๘

ต่อมาในรัชกาลที่ ๙ รัชกาลปัจจุบัน ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๓ ในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก และ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประสูติเมื่อ วันจันทร์ที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ ตรงกับวัน ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือนอ้าย ปีเถาะ ที่เมืองเคมบริดจ์ แห่งรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา เสด็จขึ้นครองราชสมบัติ สืบต่อจากพระบรมเชษฐาธิราช รัชกาลที่ ๘ ขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ ในพระบรมราชจักรีวงศ์ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๔

ในสมัยพระเยาว์วัย ทรงมีพระเชษฐภคินี ๑ พระองค์คือ สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ต่อมาได้รับสถาปนาเป็นกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระบรมเชษฐาธิราช ๑ พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘

สมเด็จพระบรมชนกเสด็จสวรรคต วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๒ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล ขึ้นเสวยราชสมบัติสืบราชสันตติวงศ์เป็นพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๘ ทรงได้รับสถาปนาฐานันดรศักดิ์เป็น สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เมื่อพระชนมายุ ๑๑ พรรษา ได้เสด็จนิวัติสู่ประเทศไทยพร้อมด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ในฐานะสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ ตามเสด็จด้วยสมเด็จพระบรมราชชนนี และ สมเด็จพระพี่นางเธอ

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล (รัชกาลที่ ๘) เสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบต่อมา ในวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้ประกอบพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส กับ หม่อมราชวงศ์หญิงสิริกิติ์ กิติยากร และทรงสถาปนา หม่อมราชวงศ์หญิงสิริกิติ์ กิติยากร เป็นสมเด็จพระราชินี ต่อมา ในวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้ประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่ง

มหาชนชาวสยาม” ได้เฉลิมพระนามาภิไธยตามที่จารึกสุพรรณบัฏว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร” และ ทรงสถาปนาสมเด็จพระราชินีขึ้นเป็น “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี” พระบาทสมเด็จพระ

หน้าบันซุ้มประตู ประดับลวดลายเป็นรูปมหายานกฤษณะ ซึ่งเป็นตราเครื่องหมาย ในรัชกาลที่ ๔

พระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชศรัทธาอันหนักแน่นมั่นคงในพระพุทธศาสนา พระองค์ทรงโปรดให้ บูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๗ และทรงโปรดเสด็จพระราชดำเนินทรงยกช่อฟ้าพระอุโบสถ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๑๑ และได้พระราชทานทรัพย์เป็นประจำทุก ๆ ปี เพื่อทำนุบำรุงพระอารามในพระพุทธศาสนา และพระภิกษุ-สามเณรด้วยดีเสมอมา

วัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร นี้ นับว่าเป็นพระอารามหลวงที่พระเจ้าแผ่นดินในราชวงศ์จักรีทุกๆ พระองค์ให้ความสำคัญ และได้บูรณะปฏิสังขรณ์เพิ่มเติมต่อเนื่องกันมาเกือบทุกๆ รัชกาล

ส่วนการบูรณะปฏิสังขรณ์ อันมิใช่เป็นทางการนั้น แต่เดิมไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้บูรณะปฏิสังขรณ์อะไรบ้างมาปรากฏเมื่อสมัยพระสุวรวงศ์วิมลศีล (ดิส) เป็นเจ้าอาวาส ในปี พ.ศ.๒๔๔๗ ตรงกับ ร.ศ.๑๓๓ ได้ขุดลอกคลองเดิมซึ่ง รัชกาลที่ ๔ โปรดให้ขุดไว้ทางทิศตะวันตกต่อคลองในไก่อ่ เข้ามาถึงศาลาการเปรียญ ขยายให้กว้างลึก ใช้น้ำได้ทุก ๆ ฤดูกาล และได้ปลูกสร้างกุฏิทรงไทยปั้นหยาด้วยไม้สัก ๒ ชั้น ขึ้นอีก ๑ หลัง

สมัยพระสุวรวงศ์วิมลศีล (ดิส) เป็นเจ้าอาวาส ได้บูรณะปฏิสังขรณ์อาคารตึกหลังเก่าขยายให้ใหญ่กว่าเดิม มีมุขด้านหน้าทำเป็น ๒ ชั้น และ

ใช้เป็นสถานศึกษาปริยัติธรรม และทำถนนเข้าวัดทางด้านใต้ ต่อถนนอยู่ทองมาถึงศาลาการเปรียญ

สมัยพระศรีสุธรรมมุนี (อาจ) เป็นเจ้าอาวาส ทำถนนภายในวัด ปฏิสังขรณ์กุฏิเสนาสนะ และต่อเติมระเบียงหน้าศาลาการเปรียญทั้ง ๒ ด้าน ต่อมาทางราชการได้ย้ายโรงเรียนภาษาไทย ซึ่งแต่เดิมเป็นโรงเรียนประจำ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปอยู่โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย และได้ย้ายโรงเรียนปริยัติธรรม (ตึกหลังเก่า) ไปอยู่ศาลาการเปรียญ ตึกหลังเก่าที่เป็นโรงเรียนภาษาไทยแต่เดิมนั้น จึงถูกปรับปรุงเป็นตึก ๒ ชั้น และใช้เป็นกุฏิเจ้าอาวาสในสมัย **พระศรีสุธรรมมุนี (อาจ)** เป็นเจ้าอาวาสในขณะนั้น

สมัยพระราชสุพรรณโสภณ (โกย การุณโก) เป็นเจ้าอาวาส พ.ศ.๒๔๙๗ ได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ กุฎสงฆ์ และศาลาการเปรียญ สิ้นเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท พ.ศ.๒๕๐๗ ได้สร้างโรงเรียนปริยัติธรรม (กมล กิจจาทร) สิ้นเงิน ๓๗๐,๐๐๐ บาท พ.ศ.๒๕๑๑ ได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล

บริเวณด้านหน้าพระอุโบสถ ก่อนบูรณะ

ออกฤกษ์ พระราชทานทรัพย์
จำนวน ๗๔๐,๐๐ บาท ถิ่นเงิน
๗๔๐,๐๐๐ บาท. พ.ศ.
๒๕๑๔ ได้ดำเนินการก่อสร้าง
ฌาปนสถาน (เมรุ) ถิ่นเงิน
๔๘๖,๐๐๐ บาท

ภาพจิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถ

ได้รับพระราชทาน
ทรัพย์จากสมเด็จพระบรม
ราชินีนาถให้ดำเนินการบูรณะปฏิสังขรณ์พระวิหาร ถิ่นเงิน ๖๘๐,๐๐๐ บาท
พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์กำแพงแก้วรอบพระอุโบสถ โดย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานทรัพย์ ถิ่นเงิน
๑๗๐,๐๐๐ บาท ได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์นอกชาน และกุฏิ ถิ่นเงิน
๑๒๐,๐๐๐ บาท

บริเวณด้านหน้าพระอุโบสถ บูรณะเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๔๘

สมัยพระราชศีลวิมล (ลำพาย ถาวรธมโม) เป็นเจ้าอาวาส และในสมัยนี้เองปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าท่าน ได้สนับสนุนเสนอชื่อพระภิกษุ ที่มีคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร เพื่อปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้มอบหมาย ได้เป็นอย่างดี วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร จึงเริ่ม มีการบูรณะปฏิสังขรณ์ อย่างเป็นรูปธรรม มาโดยลำดับ

รายชื่อพระภิกษุที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง มีอยู่ ๔ ท่าน ด้วยกันคือ :-

๑. พระครูจันทรรักษ์ (ละเอียค สุตปญโญ) ได้รับแต่งตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๔

๒. พระครูปริยัติสุกิจ (มหาทอง อิตฺโสโร) ได้รับแต่งตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๙

๓. พระครูปลัดบุญเลิศ อภิปญโญ (พระครูฐานานุกรมของพระราชศีลวิมล (ลำพาย) ได้รับแต่งตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๔

๔. พระครูสังฆรักษ์ณรงค์ศักดิ์ สุตสาโร (พระครูฐานานุกรมของพระราชศีลวิมล (ลำพาย) ได้รับแต่งตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๕

ปูชนียด้าวรวัตถุ

ในวัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร แห่งนี้มีพระอุโบสถซึ่งสร้างเป็นรูปทรงกลาง แอ่น คล้ายเรือสำเภา ไม่เหมือนพระอุโบสถวัดต่าง ๆ หน้าบันมีรูปพระนารายณ์ ทรงครุฑ พระประธานในพระอุโบสถ และ พระวิหาร นั้นได้จำลองมาจากพระแก้วมรกต พระเจดีย์ด้านหลังพระอุโบสถ ได้บรรจุพระอัฐิของพระบรมชนกนาถ ของรัชกาลที่ ๑ พระเจดีย์ด้านหลังพระวิหารบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และในสมัยการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้น ข้าราชการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มาประชุมถือน้ำ พิพัฒน์สัตยาในพระอุโบสถวัดสุพรรณคารารามนี้ และ

ทางราชการใช้เป็นสถานที่ทำพิธีต่าง ๆ ทางศาสนา

ส่วนด้านหน้าพระอุโบสถนั้น รัชกาลที่ ๔ ได้ทรงนำหน่อโพธิ์ต้น ที่ พระศาสดาตรัสรู้ จากประเทศอินเดียโปรดให้ปลูกไว้ ที่นั่นพระอุโบสถมี ภาพเขียนเทพชุมนุม และภาพทศชาติชาดก ภาพมารวิชัยส่วนที่พระวิหาร นั้น มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง เขียนภาพเทพชุมนุม และภาพพระราช พงศาวดาร ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งล้วนเป็นภาพจิตร สวยงามมาก และมีคุณค่าทางจิตรกรรมอันควรค่ายิ่ง

ความสำคัญของวัดนี้

เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิด ราชวรวิหาร รองจากพระอาราม หลวง ชั้น เอก ชนิดราชวรมหาวิหารทั่วราชอาณาจักร มีพระอารามหลวง ชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร เพียง ๑๐ พระอารามเท่านั้น โดยเฉพาะวัด สุวรรณคาราราม ราชวรวิหาร มีประวัติความเป็นมา ซึ่งปฐมบรมราชวงศ์จักรีทรงสถาปนา ขึ้นตั้งกล่าวไว้ในตอนต้นเท่ากับเป็นวัดของ ราชตระกูลจักรี นามวัด “สุวรรณคาราราม” นัยว่ามาจากคำว่า “ทอง” ซึ่งหมายถึงท่าน “ทองคำ” และ ท่าน “ทองด้วง” (รัชกาลที่ ๑) และ มาจากคำว่า “ดาวเรือง” ซึ่งเป็นบรม ชนกชนนีของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอด ฟ้าจุฬาโลก เพราะ “สุวรรณ” แปลว่า “ทอง” และ “คารา” แปลว่า “ดาว”

วัดสุวรรณคาราราม ราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกซึ่งในเทศกาลทอดผ้า

เจดีย์บรมจุลฑีพระบรมชนกนาถ

พระภิกษุเหล่านั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบันพระองค์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทอดผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง หรือทรงโปรดให้ผู้แทนพระองค์ ทั้งนี้เพราะความสำคัญของวัดจึงทรงพระมหากรุณาเป็นพิเศษ

งานเทศกาลประจำปี

ในสมัยการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระยาโบราณราชธานินทร์ เป็นไวยาวัจกรได้จัดงานวันวิสาขบูชา คือ ให้กรรมการอำเภอ

ตลอดจนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุก ๆ อำเภอ นำโคมไฟรูปต่าง ๆ เข้ามา ร่วมประกวดกันเป็นประจำทุก ๆ ปี ตลอดจนรวบรวมเงินบริจาคมาบูรณะปฏิสังขรณ์วัดด้วย และ ในเดือน ๑๑ แรม ๕ ค่ำ จะมีงานเทศกาล ไหว้พระเป็นประจำทุก ๆ ปี ต่อมา ในสมัย นายเกียรติ ธนะกุล เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในยุคนั้น ได้ย้ายงานวิสาขบูชา ที่กรรมการอำเภอมาร่วมด้วย แต่เดิมนั้นไปจัดทำที่พระมงคลบพิตรส่วนงานไหว้พระเดือน ๑๑ แรม ๕ ค่ำ สมัยพระศรีสุธรรมมุณี (อาจ) เป็นเจ้าอาวาส ได้เลิกไป และได้จัดเป็นวันทอดผ้าป่าประจำปีขึ้นแทน (จนถึงปัจจุบันนี้ก็ถูกยกเลิกไป)

พระเจดีย์ ตั้งอยู่หลังพระวิหาร
เป็นเจดีย์ทรงกลมพาง หรือทรงระฆังคว่ำ
ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

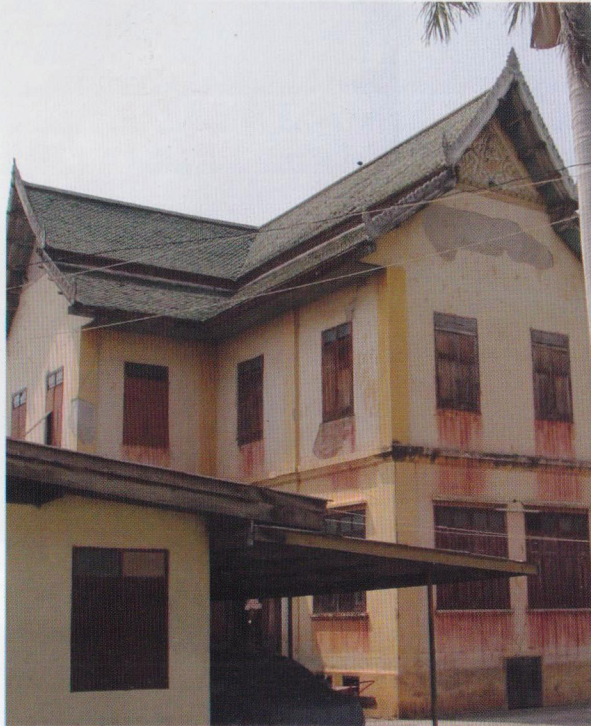

การศึกษา

การศึกษาในวัดนี้ในอดีตเข้าใจว่าคงสอนกันตามแบบโบราณ เรียกว่าสอนหนังสือในสมัยนั้น ต่อมาจนถึง สมัยพระสุวรรณวิมลศีล (หนู) เป็นเจ้าอาวาส จึงได้จัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาไทยขึ้น โดยใช้ศาลาการเปรียญเป็นสถานที่เรียน เรียกว่าโรงเรียนมณฑล เป็นโรงเรียนประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อมาในสมัยพระศรีสุธรรมมุนี (อาจ) เป็นเจ้าอาวาส ทางราชการได้ย้ายโรงเรียนมณฑลประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจากวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร ไปอยู่ที่โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย (ในปัจจุบัน) และ ย้ายโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี จากตึก ๒ ชั้น มาเรียนมาสอนที่ศาลาการเปรียญ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ นายจูญ-นางกิมลี กิจจาทร และญาติ-มิตร ได้มีจิตศรัทธา ร่วมกันบริจาคทรัพย์สร้างโรงเรียน ปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี ถวายวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร จนถึงปัจจุบัน

การศึกษาปริยัติธรรม ทั้งแผนก ธรรม และแผนกบาลี ในสมัยพระศรีสุธรรมมุนี (อาจ) เป็นเจ้าอาวาสนั้น การศึกษาเจริญรุ่งเรืองมาก จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๙๐ พระศรีสุธรรมมุนี (อาจ) ซึ่งขณะนั้นมีสมณศักดิ์เป็นพระธรรมไตรโลกาจารย์ (อาจ) ได้ย้ายไป ดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดี

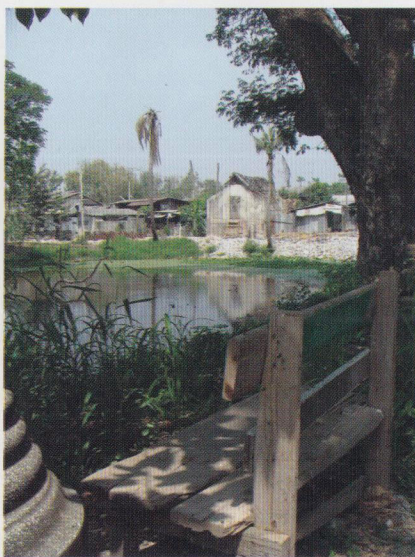

โรงเรียนปริยัติธรรม

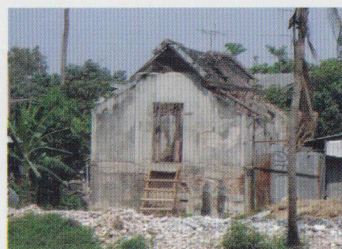
สงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพฯ มหานคร การศึกษาฝ่ายปริยัติธรรม ของวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร เริ่มตกต่ำ ลงมาจนบัดนี้ ทั้งนี้ เป็นสภาพที่เกิดขึ้นแก่วัดทุกวัดในจังหวัดพระนคร ศรีอยุธยา และจังหวัดอื่น ๆ

เจ้าอาวาสในอดีต

เจ้าอาวาสวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร สมัยรัชกาลที่ ๑ ที่ ๒ และ ที่ ๓ ไม่ปรากฏว่าเจ้าอาวาสนั้นเป็นพระราชาคณะ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ โปรดให้มีพระราชาคณะขึ้นตามตำแหน่งของวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร พระราชาคณะชื่อ “สุวรรณนิมลศีล” ตั้งพระฐานานุกรม ชื่อ “พระครูโยคานุกุล” ตำแหน่งพระราชา คณะของ “วัด

สุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร” นี้มีชื่อว่า “สุวรรณนิมลศีล” สืบต่อมาโดยลำดับ ดังนี้ :-

มุมอ่านหนังสือหลังกุฏิเจ้าอาวาส ที่เห็นไกลๆ
คือ เวจกุฎี* ปัจจุบันเลิกใช้แล้ว

* เวจกุฎี : ห้องส้วมสำหรับพระสงฆ์

เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑ ถึง เจ้าอาวาสองค์ที่ ๔ ในสมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๓ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าชื่ออะไรกันบ้าง มาปรากฏหลักฐานว่าเจ้าอาวาสองค์ที่ ๕ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ดังนี้

- เจ้าอาวาสองค์ที่ ๕ พระสุพรรณวิมลศีล (สาธุ)
- เจ้าอาวาสองค์ที่ ๖ พระสุพรรณวิมลศีล (มี)
 - เป็นพระอุปัชฌาย์ของพระญาณไตรโลก (ฉาย)
 - เจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิง วรวิหาร
- เจ้าอาวาสองค์ที่ ๗ พระสุพรรณวิมลศีล (หนู)

พ.ศ. ๒๔๑๑ ร.ศ. ๑๑๗
- เจ้าอาวาสองค์ที่ ๘ พระสุพรรณวิมลศีล (ดิส)

พ.ศ. ๒๔๔๗ ร.ศ. ๑๒๓
- เจ้าอาวาสองค์ที่ ๙ พระสุพรรณวิมลศีล (ลับ)

พ.ศ. ๒๔๔๙ ร.ศ. ๑๒๕ เป็นพระอุปัชฌาย์ของ
พระราชสุพรรณโสภณ (โกย การุณโก) และมีศักดิ์เป็นลุงอีกด้วย
- เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๐ พระศรีสุธรรมมุนี

(อาจ อาสภเถระ) พ.ศ. ๒๔๗๖ (ร.ศ. ๑๕๒)
- เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๑ พระราชสุพรรณโสภณ

(โกย การุณโก) พ.ศ. ๒๕๐๕ (ร.ศ. ๑๙๑)
- เจ้าอาวาสองค์ที่ ๑๒ พระราชศีลวิมล

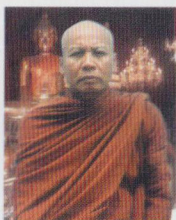
(ลำพวย ถาวรรหมโม) พ.ศ. ๒๕๒๓ (ร.ศ. ๑๙๙)

- ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๙)

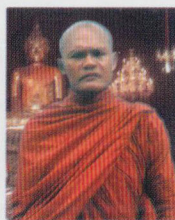
เจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส
วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร ในปัจจุบัน
(พ.ศ.๒๕๔๘)

พระราชสีลวิมล (ลำพวย ถาวรมโน)
เจ้าอาวาส วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร

พระครูจันทร์คัมภีร์ วิฑูรย์
ผ.จ.ต วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร

พระครูปริยัติสุกิจ อิสสระ
ผ.จ.ต วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร

พระครูปลัดบุญเลิศ อภินิโย
ผ.จ.ต วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร

พระครูสังฆรักษ์ณรงค์ศักดิ์ วิฑูรย์
ผ.จ.ต วัดสุพรรณคาราราม ราชวรวิหาร

* ผ.จ.ต. (ค่าย่อ) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดหลวง

A faded mural painting depicting a royal procession. In the center, a large elephant is adorned with a decorative cloth featuring a central circular motif. Several figures are seated on the elephant, including a prominent figure in a dark, ornate robe. Behind the elephant, more figures are visible, some on horseback and others on foot, all dressed in traditional Thai attire. The background is light and hazy, suggesting an outdoor setting.

**จิตรกรรมฝาผนังในพระวิหาร
วัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร**

**Mural Painting in the Vihara of
Wat Suwandararam
Ayudhya, Thailand.**

เมื่อ พ.ศ. ๒๑๐๘ พระองค์ดำ (สมเด็จพระนเรศวร) พระชันษา ๑๐ ปี เล่นกระบี่กระบองกับ มังสามเกลดต่อหน้า พระเจ้าหงสาวดี (บุเรงนอง) ณ เมืองหงสาวดี

Prince Naresuan, or the Black Prince, at the age of 10, played at sword-and-stick with Mungsamkiad before King Bayinnaung, Hantawaddi, in 1565.

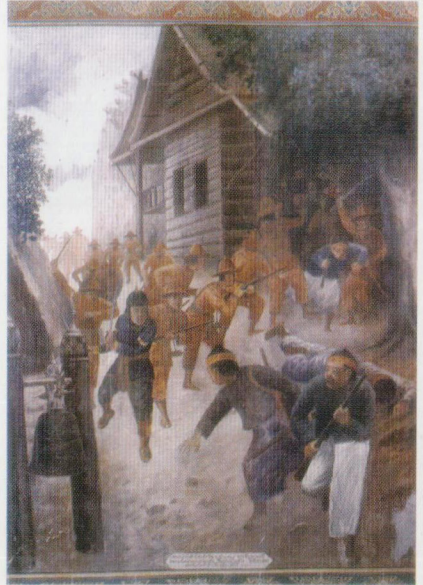

พ.ศ. ๒๑๑๖ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๑๘ ปี) เสด็จมาจากพิษณุโลก ทรงทราบข่าว พระยาจีนจันตุลงลำภาหน์จากพระนครเสด็จทรงเรือกราบไล่ตามไปถึงปากน้ำเจ้าพระยา แต่เรือลำภาออกน้ำลึกได้ลม จึงตามไม่ทัน

On his return from Phitsanulok, Prince Naresuan learned of Phraya Chin Chantū's escape. He pursued the latter as far as the mouth of the Chao Phraya river, but the junk was already in the open sea and was before the wind and therefore successfully escaped, in 1573

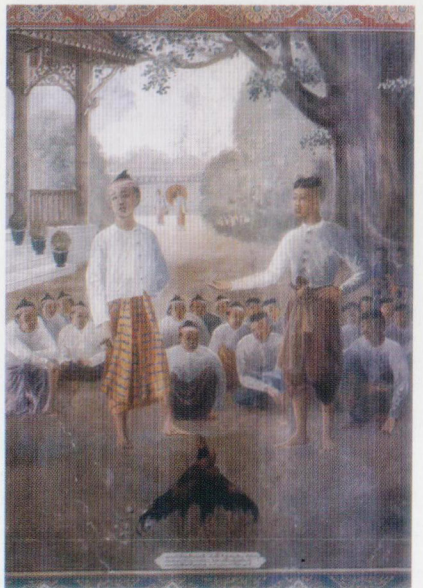
พ.ศ. ๒๑๒๑ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๒๓ ปี) เสด็จตีเมืองคัง พลกองใหญ่ของสมเด็จพระนเรศวรขึ้นทางด้านข้าง ตีเมืองแตก และจับตัวพระเจ้าฟ้าเจียวเมืองคังได้

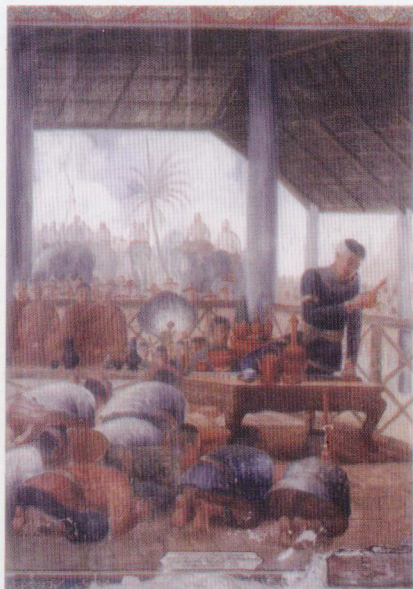
Prince Naresuan attacked Muang Kan in 1578 at the age of 23. The main part of his troops climbed up the side of the camp and took the city. Phra Chao Fa Ngiew, ruler of Muang Kan, was captured.

พ.ศ. ๒๑๒๑ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๒๓ ปี) เมื่ออยู่เมืองหงสาวดี เล่นชนไก่กับมังสามเกียด มังสามเกียดว่าไก่เชลยเก่ง พระนเรศวรตอบว่า ไก่เชลยตัวนี้จะพนันเอาเมืองกัน ต่างองค์ต่างไม่พอใจในคำประชัน

During his stay as hostage in Hantawaddi, Prince Naresuan played cock-fighting with Mungsamkiad, who praised the Prince's cock's bravery. In reply, the Prince said that this cock could also win a gamble for a city. Each prince was displeased with each other's sarcastic remarks. The incident took place in 1578 when the Prince was 23.

พ.ศ. ๒๑๒๗ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๒๙ ปี) ทรงประกาศอิสรภาพ ประชุมนายทัพ นายกองที่พลับพลาต่อหน้าพระสงฆ์และพวกรมอญ แล้วทรงหลังทักษิโณทกให้ตกเหนือพื้นแผ่นดิน ประกาศอิสรภาพของประเทศสยาม

Prince Naresuan declared independence from Burma in 1584. Before an assembly of his troops, monks and the Mons, he performed the sacred rite to declare independence.

พ.ศ. ๒๑๒๗ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๒๙ ปี) เติริยมถุ้ศึกหงสาวดี เสด็จยกกองทัพขึ้นไป ตีเมืองสวรรคโลก เมื่อเสด็จไปถึงเมืองสุโขทัยชาวเมือง พากันมาที่วัดฤาษีชุมซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรอนะ และถือน้ำพระพิพัฒน์

In 1584, Prince Naresuan prepared for the war with Hantawaddi. He marched his troops north and took Sawankalok. On arriving at Sukhothai, the local people gathered to greet him at Wat Rusichum (Srichum) which housed Phra Buddha Achana. He then performed the rite whereby all present swore allegiance to him.

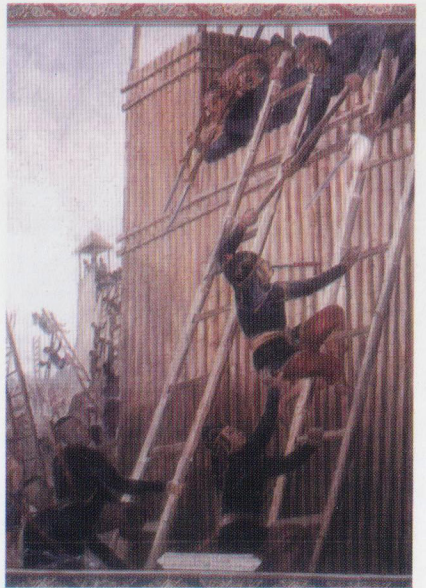
พ.ศ. ๒๑๒๙ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๓๐ ปี) ที่ค่ายพระเจ้าเชียงใหม่ที่บ้านสระเกษ จังหวัดอ่างทอง ทพเชียงใหม่แตกยับเยินได้เครื่องราชูปโภคของพระเจ้าเชียงใหม่และช้างม้าเป็นอันมาก

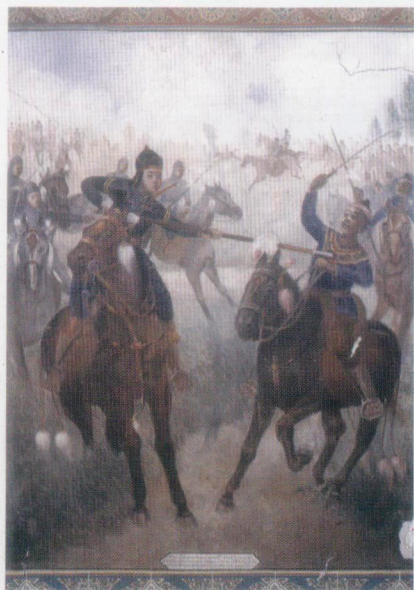
In 1585, Prince Naresuan attacked the fortress of the King of Chiangmai at Ban Sraket, Angthong. The Chiangmai troops were routed and many items of the King's regalia and a large number of elephants and horses were taken.

พ.ศ. ๒๑๒๙ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๓๐ ปี) ทรงนำทหารรักษาพระองค์ และเอาพระองค์ออกนำหน้า ทรงคาบพระแสงดาบขึ้นตีค่ายพระเจ้าหงสาวดี แต่พวกพม่าต่อสู้ป้องกันไว้เข้าค่ายไม่ได้

Leading his men to attack the fortress of the King of Hantawaddi, Prince Naresuan climbed up the wall of the fortress with his sword in his mouth. The Burmese failed to defend the fortress. This event was in 1585 when the Prince was 31.

พ.ศ. ๒๑๒๙ (พระชันษา ๓๑ ปี) ลักไวยำ
ให้พวกพลล้อมพระนเรศวรไว้ ตัวเองกับทหารทศ
เข้าไปจับพระองค์ พระนเรศวรเอาพระแสงทวน
แทงลักไวยำและฟันทหารทศด้วยพระแสงดาบตาย
ทั้งสองคน

With his men surrounding Prince
Naresuan, Lakwaitummoo tried to capture the
Prince. But the Prince killed him with a long
spear and killed two soldiers with a sword.
The event took place in 1586.

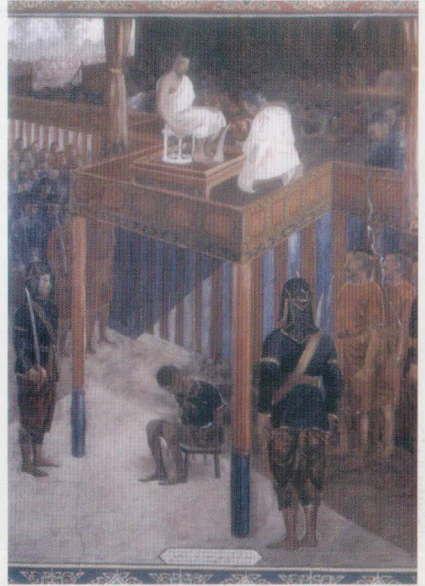

พ.ศ. ๒๑๓๕ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา
๓๗ ปี) ประทมหลับสนิท ณ พลับพลาค่ายหลวง
ตำบลป่าโมก ทรงพระสุบินนิมิตว่า ลุยน้ำไปพบ
จระเข้ใหญ่จะทำร้ายพระองค์ ทรงประหารจระเข้ตาย
โหรทำนาย ถวายว่าจะทรงชนะศึกหงสาวดี

At the army's camp in Paa Mok, the King
had a dream that he came upon a crocodile
as he wading through water. He killed the
beast as it was about to attack him. The dream
was interpreted to mean that he would win
the war with Hantawaddi. This was in 1596
when he was 37.

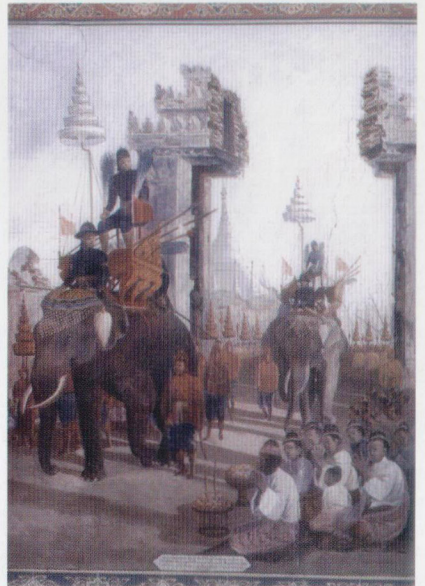
พ.ศ. ๒๑๓๖ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๓๘ ปี) เสด็จยกกองทัพหลวงไปตีกรุงกำแพงเพชรได้เมือง
ตะแคง จับนักพระสัตตาเจ้ากรุงกำแพงเพชรได้ ทรงทำ
ปฐมกรรมแล้วให้ดื้อนควรวเชลยกลับก่อน จึงเสด็จ
พระราชดำเนินกลับคืนสู่พระนคร

Prince Naresuan defeated the Khmers and
took Loveck. Nak Phra Sattha, the King of
Cambodia, was captured and executed. He
ordered the Khmer Prisoners to be taken back
to Ayudhya before he himself returned in 1593.

พ.ศ. ๒๑๔๒ (พระชันษา ๔๔ ปี) พระยา
ทองอุพพาพระเจ้าหงสาวดีหนีไปอยู่เมืองตองอูเผาเมือง
หงสาวดีเสีย พระนเรศวรได้เมืองหงสาวดีภายหลัง
จึงเสด็จไปนมัสการพระมูตาวแล้วเสด็จพระราชดำเนิน
กลับไปประทับ ณ ค่ายสวนหลวง

The King of Taungoo rescued the King
of Hantawaddi and took him to Taungoo.
Hantawaddi was burned to the ground. King
Naresuan took the city and went to pay
respect to Phra Mutao before returning to the
Thai camp at Suan Luang in 1599.

พ.ศ. ๒๑๔๒ สมเด็จพระนเรศวร (พระชันษา ๔๔ ปี) ล้อมตีเมืองตองอู คูเมืองกว้างและลึกมาก ให้ขุดคลองระบายน้ำออก พม่าเรียกว่า “คลองสยาม” จนทุกวันนี้ ทักษิณชาติสมัยจึงหย่าทัพ

King Naresuan besieged Taungoo and ordered a canal to be dug to drain of the moat. The canal is a still called Klong Siam. The Thai troops withdrew in 1599 due to lack of provisions.

พ.ศ. ๒๑๔๗ พระเจ้าหงสาวดีสิ้นพระชนม์ พระเจ้าอังวะตั้งตัวเป็นใหญ่ ขยายอำนาจจากมาทางเมือง ล้านช้างที่ขึ้นอยู่กับเมืองไทย สมเด็จพระนเรศวรจึงเสด็จยกทัพหลวงขึ้นไปทางเมืองเชียงใหม่มหายจะไปตีเมืองอังวะ ไปประจวบสวรรคตที่เมืองหาง สมเด็จพระเอกาทศรถจึงเชิญพระบรมศพมาสู่พระนคร ศรีอยุธยา (สิริพระชันษา ๔๙ ปี)

On the death of King Hantawaddi, the King of Taungoo took control and expanded his power to Muang Ngiew that was then under Ayudhya's control. King Naresuan marched north towards Chiangmai so as attack Ava. He fell ill and died at Muang Hang. His younger brother, Ekathosaros, brought his body back to Ayudhya. The year was 1604 and the King was 49.

ภาพสงครามยุทธหัตถี

สมเด็จพระนเรศวรมหาราชช้างกับสมเด็จพระมหาอุปราช สงครามครั้งที่ 10 เมื่อปีมะโรง พ.ศ.2135 ตามพงศาวดารไทยรบพม่ากล่าวไว้ ณ วันขึ้นวันจันทร์ เดือนยี่ แรม 2 ค่ำ สมเด็จพระนเรศวรกับสมเด็จพระเอกาทศรถทรงเครื่องพิชัยยุทธสงคราม ให้ผูกช้างพระที่นั่งชื่อพลายภูเขาทอง ขึ้นวางเป็นเจ้าพระยาไชยานุภาพเป็นพระคชาธาร อีกช้างหนึ่งชื่อพลายบุญเรืองขึ้นระวางเป็นพระยาปราบไตรจักร ผู้เป็นคชาธารสมเด็จพระเอกาทศรถ ขณะนั้นช้างพระที่นั่งของสองพระองค์เป็นช้างชนะงา กำลังตกมัน ครั้งเห็นช้างข้าศึกก็ออกไปด้วยเมามันมี จตุรงคบาทก็ปลื้มหารักษาพระองค์ติดตามไปไม่กี่คน กำลังรบพุ่งกันอย่างโกลาหล ผ่นพังตลบจนมีคมัวทั่วทิศ ช้างสมเด็จพระนเรศวรกับสมเด็จพระเอกาทศรถ ได้เข้าศึกไปประมาณ 100 เล่น พอผ่นจากทรงทอดพระเนตรเห็นพระมหาอุปราชทรงคชาธารขึ้นระวางพลายพันธก ยืนอยู่ได้ คั่นไม่ขอยกับเหล่าท้าวพระยา ถ้าพระมหาอุปราชจะสั่งกองทัพบรรพบุรุษก็จะป็นอันตราย สมเด็จพระนเรศวรมีพระสติมั่นคงไม่หวัคหวั่น ทรงคิดได้ทันทีที่สงครามจะเอาชนะได้ทางเดียว จึงขับช้างไปตรงหน้าช้างพระมหาอุปราช แล้วร้องคร่ำไถ่โดยฐานที่คุ้นเคยกันมาก่อนว่า **“เจ้าพี่จะยืนช้างอยู่ใยได้ร่มไม้ เชิญเสด็จมาทำยุทธหัตถีกันกันให้เป็นเกียรติเถิด กษัตริย์ภายหน้าที่จะชนช้างได้อย่างเราจะไม่มีแล้ว”** พระมหาอุปราชพระหฤทัยเป็นวิสัยกษัตริย์ ได้ฟังสมเด็จพระนเรศวรท้าวชนช้าง จะไม่รับก็ละอายจึงไล่ช้างพลายพันธกเข้าชนเจ้าพระยาไชยานุภาพคชาธาร สมเด็จพระนเรศวร เจ้าพระยาปราบไตรจักรสมเด็จพระเอกาทศรถเข้าชนช้างกับช้าง เจ้าเมืองจาปะโร ภาพแห่งการยุทธหัตถีจึงปรากฏขึ้น ณ ที่ทุ่งหนองสาหร่าย ตำบลตระพังกู แขวงเมืองสุพรรณบุรี

The painting of the combat on elephants on the wall above the entrance opposite the Principal Image of Buddha.

ผนังเหนือประตู ด้านหลังพระประธาน ภาพเทวดาเหาะในหมู่เมฆ
The painting of the deva figures flying among the clouds on the wall
above the door behind the Principal Image of Buddha.

... เราดี ...

เราดี	ดีกว่า	ดวงดี
เพราะดีนั้น	ดีที่เรา	ดีกว่าที่ดวง
ทำดี	นั่นแหละ	เราท่นว
เอาดีทั้งปวง	มาทำให้	ดวงเรามันดี

พุทธศาสนิกชน

ธรรมจากวัด ของ... พระครูปริยัติสุกิจ (ทอง อัมมโร)

ข้อคิด..นิดหน่อย

วันดินล่วงไป..ทำอะไรอยู่... ..

เงินวันหนึ่ง นึ่งก็แก้อีกถ้าได้มีสารภี ดองแก้ทำบัตรสวดมนต์ในพระวิหาร โยมชาย-หญิง ๒ คน สนทนากันเรื่องคนช่างธรรม: เดือดร้อน รุนแรง ทางง่าย ทางยาว จึงตอบว่า...คนไม่ช่างธรรม ..ธรรมไม่ช่างคน คนไม่เอาธรรมใช้ ... ธรรมมีอยู่ทั่วไป ในดิน น้ำ ไฟ ลม อากาศ ... ในตัวคนก็มีกันทั้งนั้น

โยมหญิงคนหนึ่ง อู่ปลา วัด เก็บขยะ-วาง ได้เงินมาเก็บเลี้ยงลูกหลาน เลี้ยงตัวเอง ทำบุญ รักษะ ประหยัด รู้จักรักษาสมบัติ ดบคนดี ใช้จ้างเนมา:สมไม่พุ่มเฟิอ มีเงินเหลือ ...คนทั้งขง: ใช้จ้างพุ่มเฟิอ ถึงจกรัน ต้องกู้เงินคนเก็บขยะ: เดือดร้อนอยู่เนิ่นนิตย

อีกครอบครัวหนึ่ง จักขมาจากต่างจังหวัดกับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง เงิน อดทน ประหยัด แม้แต่ห้าดีมึงนำติดรถไปดีมเอง...ไม่ต้องซื้อ ... ๒ ปี มีเงินสองแสนกว่า ซื้อที่ดินปลูกบ้านไม่ต้องเช่าทำบุญใส่บาตร ถือศีลประจำทุกวันพระ: มีสังฆ: ร่มใจ อดทนได้ แม้ถูกดมน้ำลายรดหน้า ...แกบอกว่าดีไม่อดทน เรื่องยาว ไม่สงบ เดือดร้อน ...นี่คือ ธรรม:พ่อมรักษาผู้ประ:พฤติธรรม ผู้ประ:พฤติธรรมอยู่เป็นสุข

เด็กบางคน...ลูกคนเก็บขยะ-วาง เรียงจานปริญญ ... ลูกคนรวางบางคน พ่อแม่ให้เงินเป็นค่าเล่าเรียน กลับเอาไปเที่ยว ดิตงบัก ปาร์ตี้จ้อ พุ่มเฟิอ พ่อไม่มีเงินกินา ทางทุจริต ดิตตาราง เพราะ:ไม่ใช้ธรรม: ... จึงเดือดร้อน

ดีที่ใช้ธรรม: ละชั่ว ทำความดี มีจิตใจผ่องใส เน้นบำบบุญคุณโทษ ดับร้อนได้เงิน เน้นนิทาน ดิตดบิเลส เนตเรื่องเรกรันมอง ชั่วคราวก็จดี หรือดบิได้สิ้นเชิงตลอด ชีวิตก็เป็นสุข เป็นบรมสุข บางคนเจ้าใจว่านิทานคือทาง: ไม่รู้จักดับบิเลสกันบ้าง มักก็เดือดร้อน นอกไม่หลับ เป็นโรคประสาท ทุกอย่างเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

เสียงระฆังสังฆญาณทำวัตรดัง ขอโอกาสโยมเจ้าทำทำวัตรสวดมนต์ก่อนนะโยม

....สาธุ

เจริญพร

พระครูปริยัติสุกิจ (ทอง อัมมโร)

พระครูปริยัติสุกิจ (ทอง อัมมโร)

แผนที่ที่ตั้งวัดสุพรรณคาราราม

ข้อมูล : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ราชวรวิหาร จ.พระนครศรีอยุธยา

วัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร
Wat Suwandararam Rajawaraviham

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

วัดสุพรรณดาราราม ราชวรวิหาร

ถนนอุททอง อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โทร. 0-3524-3313, 0-3524-2449

... กาย ...

กายนี้

ไม่นานหนอ

พอสิ้นใจ

ถูกไฟเผา

ถมดิน

สิ้นทุกหน

ทรัพย์ทุกสิ่ง

ทิ้งไว้

ให้ปวงชน

เราได้ผล

ดีชั่ว

ติดตัวไป

ท. อัสสโร

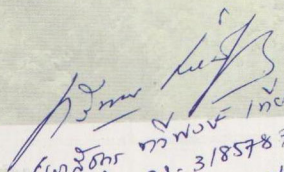

**รายนามผู้มีจิตศรัทธา
บริจาคเงินจัดพิมพ์หนังสือ
เพื่อถวายวัดสุวรรณดาราราม ราชวรวิหาร**

● ภ.ก. ทวีพงษ์ -สุภาภรณ์ เทียมสุวรรณ และครอบครัว ●

● พล.ต. มหิธร - สมหมาย บุญญานุรักษ์	● คุณยายประพิน ทรงทรัพย์
● พล.ต. อุทัย - ภ.ญ. สดใส อัครวิไล	● คุณยายแฉล้ม ก่ออมทองจันทร์
● ภ.ก. พล.ต. สมนึก - ภ.ญ. เปรมฤดี วิชาวารณ์	● คุณส่าง - อาภรณ์ รักคิดธรรม
● พ.ต.อ.ณรงค์ชัย - มยุรี วงษ์สามิ	● คุณจิราภรณ์ พิริยะกิจไพบุตย์
● ภ.ญ. คารา สุระพัฒน์	● คุณอมร - อรุณี พงษ์มะลิวัลย์
● สถาบันไดนามิคแมธส์
(ภ.ก.เอก - ภ.ญ.อังกาบ เวสโกสิทธิ์)	● คุณประภัสสร - ศุภลักษณ์ จันทร์พิทักษ์
● ภ.ก.สุธี - จินตนา สุทธิธนาวัฒน์	● คุณพงษ์พันธ์ - วรณกมล ลิ้มวงศ์ทอง
● ภ.ก. ปราโมทย์ - เรณู ตันวัฒนะ	● คุณวิศิษฐ์ - สุพรรณิ สุจิระพงษ์
● ภ.ก. ศิริศักดิ์ - ภ.ญ. อาสนิชา ธาณี	● คุณฐิธิพ - นงนุช จิตรฐาน
● ภ.ญ. ยุพิน ลาวัณย์ประเสริฐ	● คุณอภิวัฒน์ - แสงเดือน เมฆมัยยันธ์
● ภ.ก. กฤษฎา รักษ์พิทยานนท์	● คุณพูลสุข เทวีย์
● คุณรุจิรา ชื่นอินทร์งาม	● คุณศิริวรรณ เครือทองดี
● คุณวีระศักดิ์ ศรีบุญรัตน์	● คุณสุพงษ์ - ฉวีวรรณ พัฒนจักร
● คุณภิญโญ กมลภรณ์	● คุณพรพิมล บางยี่ขัน
● คุณวีรศักดิ์ สุระพัฒน์	● ภ.ก. จักรพันธ์ - ภ.ญ.นภาพร ตันไพบุตย์กุล
	● คุณภาวิศ - คุณสุมาลี ช่ออบเชย

.... และ ผู้บริจาคที่ไม่ประสงค์ออกนาม

 (เก็บเงิน ท.พ.พ. เทียมสุวรรณ)
 โทร 02-3185787
 23 เมษายน 2548

หมายเหตุ

ภ.ก. (คำย่อ) เกดัสกร

ภ.ญ. (คำย่อ) เกดัสกรหญิง

... ให้ ...

การให้ผูกใจคน

เวรจักพันให้อภัย

ให้ธรรมนำจิตใจ

โลกขาดให้ไม่เจริญ

เลือกให้ได้เกินทักษิณ

พระสุคตทราสสรเสริญ

หลให้เหมือนหลาเดิน

เสียเวลามาตนเอา

ท. อีสวัสดิ์

